TIT Stúdió Egyesület

A tudomány hete online programsorozat

2024. november 25-28.

Az ókori világ 7 csodája

Miért különleges szám a hét?

Az ókori világ népei mágikus számnak tartották a hetest. A babiloni és egyiptomi tudósok, úgy értelmezték a hetest, mint két „életszám" a 3 és a 4 összegét. A három az élet alapját szimbolizálta: anya, apa, gyermek, míg a négy a világ négy égtájára utal, mely meghatározza az életet adó esőt hozó szelek irányát is. A matematikusok tökéletes alakzatnak tartották a háromszöget és a négyszöget, az ő szemükben is varázslatos szám volt a hét. A sor folytatható a hetes szám fontos szerepéről pl.: Rómát hét dombra építették, a középkori egyház hét főbűnt ismert. A mesék világa is sok hetes számot említ pl.: a legkisebb királyfi és a hétfejű sárkány, Hófehérke és a hét törpe stb.

Ki írt először a hét világcsodáról?

Az i. e. II. században élt szidóni Antipatrosz epigrammájában jegyezte le először azt a hét különleges építményt, melyet azóta az ókori világ hét csodájaként tartanak számon.

Antipatrosz a következő remekműveket említette:

1. Kheopsz fáraó piramisa
2. Szemirámisz függőkertje
3. Az olümpiai Zeusz szobor
4. Artemisz temploma
5. A halikarnasszoszi mauzóleum
6. A rhodoszi Kolosszus
7. Az alexandriai világítótorony

Kheopsz fáraó piramisa

A hatalmas piramis az egyetlen, viszonylag épségben maradt ókori világcsoda. Kheopsz egyiptomi fáraó követte ősei példáját, (Dzsószer fáraó óta valamennyi uralkodó piramist építtetett magának végső nyughelyként) azt szerette volna, hogy az ő síremléke

az addigi piramisoknál magasabb és szebb legyen. Az egykor 146,6 méteres magasságával egészen az Eiffel-torony megépítéséig a világ legmagasabb épületének számított. Ma már „csak” 138 méter, grandiózus méretei miatt azonban továbbra is lenyűgöző látvány nyújt. Akkora, mint egy 50 emeletes felhőkarcoló, alapterületén a római Szent Péter Bazilika, a londoni Westminster apátság, a Szent Pál templom, a milánói és a firenzei Dóm is elférne. A piramis közel kétmillió mészkőtömbből áll.

Szemirámisz függőkertje

A többszintes kertről valójában nem tudni létezett-e valaha, ezt ismerjük a legkevésbé. Feltételezés szerint II. Nabú-kudurri-uszur babiloni király (i.e. 605-562) építette a kertet Babilon városában az ókori Mezopotámiában. A kertet a király ajándékozta a feleségének, egy perzsa hercegnőnek. A függőkertnek hét óriási „lépcsőfoka” volt, melyek önálló kertrészt alkottak. Az egész építmény egy meredeken emelkedő zöld hegynek tűnhetett, amelyet rengeteg fa, bokor, virág borított.

Az olümpiai Zeusz-szobor

A híres görög szobrász, Pheidiasz alkotása a hellén vallás főistenét, Zeuszt ábrázolta egy trónon ülve, jobb kezében Niké, a győzelem istennője, bal kezében pedig egy jogar. A 13 méter magas Zeusz szobor, mely elefántcsontból és arannyal bevont bronzból készült i. e. 435-ben. Valószínű, hogy a templom és a szobor egy tűzben semmisült meg.

Artemisz temploma

Artemisz temploma egy hatalmas, 51 méter széles és 125 méter hosszú épület volt, melynek tetőszerkezetét 127 márványoszlop tartotta. A páratlan arannyal és mesés festékekkel díszített templomot i. e. 550 körül kezdték építeni, és 120 éven keresztül épült. Belsejében egy különleges szobor foglalt helyet, mely Artemisz istennő képmása volt arannyal és ezüsttel ékesítve. Artemisz a szűz holdistennő, aki a városokat, a nőket és a fiatal álltokat védi. A templomot egy Hérosztratosz nevű ember gyújtotta fel dicsőségvágyból, azt szerette volna elérni, hogy a nevét mindenki megismerje, ily módon hallhatatlanná váljon.

A halikarnasszoszi mauzóleum

Epheszosz városától 110 km-re déli irányban fekszik Bodrum, egy török kisváros, mely több, mint 2000 évvel ezelőtt más nevet viselt: Halikarnasszosznak hívták. Itt állt

Mauszólosz káriai uralkodó és felesége nagyhírű síremléke. A mauzóleum alsó szintje húsz méter magas volt, a második szinten harminchat görög oszlop díszelgett, a négy oldalát pedig görög művészek csinosították ki szobrokkal. A pár aranyból készült urnáit hatalmas kőoroszlánok őrizték, melyek közül egy ma is megtalálható a British Múzeumban további innen származó leletekkel együtt. 16 századon keresztül állt érintetlenül, míg végül a XII. században földrengések sorozata romba döntötte.

A rodoszi Kolosszus

A Héliosz napistent ábrázoló gigantikus szobor tizenkét év kemény munka után i.e. 282-ben lett kész. A fennmaradt információk szerint körülbelül 36 méter magas volt a bronz szobor, a kellő szilárdág érdekében üregeit sziklatömbökkel töltötték meg. Belül csupán egy szűk járatot hagytak, ahol is egy falétra vezetett a fejbe, hogy az esetleges javításokat el tudják végezni. I.e. 224-ben egy földrengés eltörte Héliosz térdét, a szobor a közeli házakra zuhant és mintegy 900 éven át ott is feküdt. 653-ban I. Muávija omajjád kalifa szerezte meg a szigetet, aki beolvasztotta a darabokat.

Európában azóta sem akad szobor, mely vetekedhetne Héliosz emlékművével. Csupán a New Yorki- szabadságszobor magasabb Kharész mester szobránál, kb. 10 méterrel.

Az alexandriai világítótorony

Az ókori Alexandria kikötőjébe a hajók csak nagyon nehezen tudtak biztonságosan megérkezni a víz alatti sziklák miatt. A kereskedelem miatt kulcsfontosságú volt a tengeri közlekedés, így a közeli Pharosz szigetén építették meg a világítótornyot. A hatalmas kőtömbökből épült torony három szintből állt, legfelső szintjén hatalmas tükrök tették lehetővé, hogy több mint 50 km-ről is észrevegyék a hajósok a zátonyokkal teli partszakaszt. A torony tetejét pedig egy szobor ékesítette. Hogy kit ábrázol a szobor, ma is vitás kérdés. A Nílus deltáját díszítő kb.130 méter magas építészeti remekműnél a mi napig nem épült magasabb világítótorony. A világítótorony is földrengések áldozatává vált, és szépen lassan amortizálódott le az évszázadok során, míg a XV. századra teljesen megsemmisült. Maradványaira 1994-ben találtak rá a víz alatt.

források:
https://kulturpara.blog.hu/2018/06/13/az_okori_vilag_7_csodaja_498
https://wmn.hu/kult/57919-a-vilag-het-csodaja-ma--okori-es-modern-toplistak-epiteszeti-remekmuvekrol-es-termeszet-alkotta-kincsekrol
Hans Reichardt: A hét világcsoda, Tessloff és Babilon kiadó, Budapest, 1999